

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiedza o religiach regionu (Wykład), PG_00141893						
Kierunek studiów	Studia bałkańskie (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki -> Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Dejan Ajdacić				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Nabycie poczucia tolerancji religijnej w społeczeństwie wielowyznaniowym.Uwrażliwienie na religijną różnorodność.Rozumienie wyznania, jako elementu tożsamości narodowej.Spostrzeganie zależności między wyznaniem a przepisami prawa.Rozumienie zależności między zasadami religijnymi a wierzeniami i zwyczajami kulturowymi.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SBAŁL3_W13] Ma podstawową wiedzę na temat języków Bałkanów i basenu Morza Śródziemnego, ich kompleksowej natury, złożoności i historycznej zmienności, a także rozpoznaje i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wciąż kształtujące je zmiany.	K_W06 - zna terminologię kulturoznawczą; K_U10 - posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z kulturą, historią, sytuacją polityczną, zróżnicowaniem religijnym Bałkanów z wykorzystaniem poglądów innych autorów.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[SBAŁL3_W10] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego.	K_W03 - ma wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie nauk o kulturze i religii; K_W11 - posiada wiedzę na temat folkloru krajów Półwyspu Bałkańskiego oraz jego roli w kształtowaniu się bałkańskich kultur narodowych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[SBAŁL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Bałkanów oraz ich języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić.	K_K03 - zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie nauk o kulturze i religii;	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_U01] Potrafi – w języku polskim lub jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wyszukiwać, selekcjonować, analizować i interpretować informacje z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.	K_U01 - potrafi wyszukiwać, analizować, weryfikować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące kultury, życia społecznego i politycznego obszaru Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych;	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W14] Zna różne struktury instytucji kulturowych i ekonomicznych w Polsce i krajach bałkańskich oraz rozumie zasadność funkcjonowania ich poszczególnych elementów.	K_K03 - samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie nauk o kulturze i religii; K_K03 - uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
Treści przedmiotu	Magia a religia. Światopogląd magiczno-religijny. Pojęcie rytuału. Sakralne role społeczne: czarownicy i kapłani. Podstawowe wiadomości o dominujących na Bałkanach wyznaniach: prawosławiu, katolicyzmie, islamie, judaizmie. Misja cyrylo-metodiańska w Księstwie Wielkomorawskim; jej religijno-kulturowe konsekwencje. Małżeństwo i rodzina w islamie. Rodzina żydowska. Rodzina prawosławna i katolicka. Ruchy quasi-religijne. Bogomilstwo. Poturczeńcy. Raza pozycja społeczna i uwarunkowania polityczno- prawne. SFR Jugosławii jako państwo wielu religii i kultur. Religijne uwarunkowania konfliktów międzynarodowych na Bałkanach. Wpływ wierzeń na kodeks prawny. Religijne źródła migracji. Tożsamość narodowa w społeczeństwie wielowyznaniowym. Nekropolie wielowyznaniowe w regionie. Odzwierciedlenie religii w architekturze i sztuce.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin ustny	51.0%	80.0%
	aktywny udział w zajęciach	80.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): 1. wykorzystywana podczas zajęć Bošnjak S. (red.) Bałkan i Bałkanci, Niš 2003. Gil D. Prawosławie. Historia. Naród. Miejsce kultury duchowej w serbskiej tradycji i współczesności, Kraków 2005. Kastory A. Mniejszości religijne w Grecji (w:) Amerykomania. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Andrzejowi Mani, t. 2. W. Bernacki, A. Walaszek (red.), Kraków 2012, s. 782-792. Kastory A. Islam w Bułgarii i Grecji współczesne problemy (w:) Niemcy-Europa-Świat. Studia międzynarodowe, Kraków, 2007, s. 241-251. Początki islamu w Bośni i na Bałkanach (cz. 1.) ebnfermas.wordpress.com/2011/02/04. Thiele F. Święta religijne żydów, chrześcijan i muzułmanów. Daty i objaśnienia. Verbinum Warszawa 1995. Zenderowski R. Religia a tożsamość narodowa i nacjonalna w Europie Środkowo-Wschodniej, Wrocław 2011. Zenderowski R. (red.) Rola i znaczenie religii w konfliktach etnicznych na Bałkanach, Warszawa 2012. Zekić M. Pitanje identiteta bosanskih muslimana (w:) Język, literatura i kultura Słowian dawniej i dziś, III, Poznań 2003. 2. studiowana samodzielnie przez studenta Atheneum Polskie Studia Politologiczne wybrane artykuły. Bułgakow S. Prawosławie. Zarys nauki Kościoła prawosławnego, przeł. ks. H. Paprocki, Białystok-Warszawa 1992. Czarnowski S. Podział przestrzeni i jej rozgraniczenie w religii i magii (w:) idem, Dzieła, t. 3, Warszawa 1956. Eliade M. Historia wierzeń i idei religijnych, t.3: Od Mahometa do wieku Reform, przeł. A. Kuryś, PAX Warszawa 1997. Eliade M., Couliano I. Słownik religii, Haveric D. Islamizacja Bosne. Rani islamski uticaj na bosansko društvo (w:) Bošnjaci.net. 2005. Podolak M. (red.) Bałkany: przeszłość-teraźniejszość-przyszłość, Lublin 2013. Šosberger P. Osnovni pojmovi jevrejskih običaja i religije, Novi Sad 2000. Taylor, Ch. Oblicza religii dzisiaj, Kraków 2002.
	Uzupełniająca lista lektur	Durkheim E. Elementarne formy życia religijnego, przeł. A. Zadrożyńska, Warszawa 1990. Geertz C. Religia jako system kultury (w:) Racjonalność i styl myślenia, wybór, wstęp i posłowie E. Mokrzycki, Warszawa 1995. Harendowska E., Bezwiński A. (red.) Słowiańskie Bałkany oraz słowiańszczyzna zachodnia wobec tradycji kulturowej Europy Zachodniej (spotkanie Wchodu i Zachodu), Bydgoszcz 1991. Korzeniewska-Wiszniewska M. Stanowisko Serbskiej Cerkwi Prawosławnej wobec zmian w polityce serbskiej po 2000 roku (w:) Religia a polityka w Europie Południowo-Wschodniej, Balcanica Posnaniensia. Acta et studia t. XVII, Czarnańska I., Szulc W. (red.), Poznań 2011, s. 119-134. Piwowarski W. Socjologia religii, Lublin 1996. Porównanie wyznań rzymsko-katolickiego, prawosławnego, ewangelicko-augsburskiego, ewangelicko-reformowanego, Konsystorz Kościoła Ewangelicko-Reformowanego, Warszawa 1988. Unterman A. Żydzi. Wiara i życie, przeł. J. Zabierowski, Łódź 1989. Wojtkowiak S. Prawosławie wczoraj i dziś. Zarys popularny, Warszawa 1995
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.